

JEGYZETEK, EMLÉKEK

Egy nápolyi erkélyen

(Nápoly, október.) Valami fülledt kába délutánon jár a gyorsvonat. A forró napsütésben úgy maradt el Róma fala, mint egy függöny, amely mögött egy nagy színjáték látszik örök színpalakkal. A kába délutánt villamoshuzalok és épülő oszlopok kísérik, fekete sinek és rozsdásbarna vasak. Az ablakon túl kopár távol-ságok szikráznak, a hegyoldalokban szürke falvak, az olasz Cs Máték várai. És a szatvadás végén: Nápoly. Az izzó dübörgés után: Nápoly

Vad hangok és vad tumultus, pályaudvar és város. Trombitaversenyek az autók rohanásában, félelmetes autocarok, csörpölő villamosok. Város. Élő, lélekzítő, liktető város. Kábultság a dübörgésben. Nápoly. Trombitál és száguld az autó, a városon át, az uccákon át. Dombra kapaszkodó zöld villamosok. Elszárguldo szoborirregyek. Viktor Emánuel. Garibaldi talán. Félelmetes forduló és félelmetes tömegek. Aztán fölté tart az ut és emelkedni kezd a város. Mögöttünk már a nápolyi színpad: fojtogató síkatorok és az ablakokban száradó lepedőzástalók. És az uccák fölött harisnyák és ingek, amint nevetve lengenek a szélben. Hal és sajt a síkatorokban. Gyerekek és kutyák. És a város élete a síkatorokban, vadul és énekelve, verejtékezve és mosolyogva. És a halszagu, száradó lepedő-zászlós síkatorok fölött még mindig a város, az autó még mindig dübörög a félelmetes fordulókban.

A hegyoldalon végre egy páma, a meredeken zöld liget és a hegyen fűtt a hotel. Kába délután. Nápolyban. Utoprosan, autórázósan egy ugrás az ablakokhoz, egy ugrás az erkélyre! És az erkély Nápoly fölött... egy torony a természet és a re-gény fölött...

Itt van Nápoly az erkély alatt, most van csak itt Nápoly a dombok és ligetek alatt. Egy ajult ugrás a hegyről, valami kék, valami arany tükörbe, — egy ajult ugrás a tengerre, ami fölcsillog ide olyan kéken, mint az ég, olyan aranyosan mint a nap. És a kék tükör fölött a kék ég, két tenger a város előtt, az egyik sátor, a másik mező, két kék kar, ami megöleli a szürke várost és a zöld hegyet, két ölelő kar, ami átfont mindent ezen a délutánon, embert és várost, várakozást és könyvet, verset és térképet.

Két ölelő karban ezen az erkélyen, két tengerben és két végtelenségben, olyan kéken, hogy ezüst felhők simogatják le az ajult szemet.

Ez Nápoly, ez a két kar, ez a két végtelenség: a tenger és az ég, amely úgy zuhog fodorosan és látványosan, mint egy fehér vizesés. És a kék tengerben egy szürke vár, Castello dell'Ovo, amely úgy ringatózik a hullámokon, mint egy regény, amelyben lovagok élnek és szeretnek. És a messziségben, a kék tükörben egy fehér fodor valami tűző vitorla, ami a kék végtelenbe száll. Hol van vége a két karnak, a víznek és az égnek, nem látom már. — csak egy csók van itt mindenben, egy nagy ének csókja a szíveken. Kék partom öntözi az ég selyemszegélyét.

És a szegély szélén, a kék világ végén egy hajó fehér válla sikklik halkán és győzelmesen, — fehér hattyu a habokban. A nap megcsillog karcsu vállaiban és úgy száll a kóménnyből az üzenet, mint a legkönnyebb látvány. A másik világba indul, fehér kastély a kék vízen, — úgy tűnik el a messziségben, mint a sóhaj ezen a nápolyi erkélyen.

És az aranykőben az egész nápolyi part; aranytűkőr a Posillipótól Sorrentóig. A messziségben valami játszik, — zöld pálmák, arany narancsok, karcsu ciprusok: a sorrentói ének.

És távolabb még, bizonytalan vonalak, tűző csucok, káprázó ködök, az arany sátorban egy sziget rajza remeg, — arra Capri lehet a kék tengeren...

A part aranyóleben zöld vidékek és a tükör fölött még tovább a kép: a Vezuv kéménye sárga felhővel, ami beleakadt. Egy sóhajt küld most a barna Vezuv és a

beleakadt sárga felhők felszakadnak a sárga nap felé.

Igy szól a nápolyi kép az erkélyen, mint az ének. Ezüst hegedük kék dalt játszanak arany pódiumon. Be kell csukni a szemet és úgy hallgatni ezt a dalt az erkély peremén.

És az álomban valami megszólal még: — a Santa Lucia... egy kintorna az erkély alatt...

A verki szól a nápolyi délutánon — egy régi metszet és egy régi sablon — de a nápolyi hegedük is szólunk és a szem már nem lát semmit, csak a kék karokat, amelyek Sorrentótól a Posillinóig megölelik a egész délutánt.

Az álomból az alkonyat ábrasz. És minden erkély ébred, az egész hotel, az egész gyorsvonat kint van, néz, hallgat, ámul és álmodik a nápolyi erkélyen.

(v é r.)

— **Borzalmas családi dráma.** Nagyszöllősről jelentik: Lóder György 36 éves szőlősgazda hosszú idő óta rossz viszonyban élt feleségével, mert az ígért hozományt nem kapta meg. A házastársak között tegnap is szóváltás volt és ennek során Lóder feleségét meg is verte. Lóder aztán a kertbe ment, majd visszatért és kérte az asszonyt, hogy menjenek együtt a kertbe, mert ki akar békülni. Az asszony jóhiszeműen kiment, de Lóder revolvert rántott és az asszony torkába lőtt. Mikor az asszony már élettelenül feküdt a földön, Lóder még kétszer belelőtt. Lóder aztán maga ellen fordította a revolvert és szívenlőtte magát. Mindkettőjüket holtan találták meg a szomszédok.

— **Az őszi vetőmagvak.** A szegedi növényvédelmi körzet felhívja a gazdálkodók figyelmét az őszi vetőmagvak szelektorozásának fontosságára. Fel-tétlenül szükséges, hogy a vetőmagokat mindenki csak csávázva vesse el. A vetőmagporozószerke-hatástalanságával kapcsolatban a körzet közli, hogy porzószerkekkel kezelni csak tiszta, puffancsmentes vetőmagot szabad. A puffancsos vetőmagot csáváz-ni kell az úgynevezett kosaras eljárással.

— **MUNKAKÖZVETÍTÉS.** Allást kaphat a Hát-sági Munkaközvetítőben: 4 fiatal lakatos, 1 nik-kelező, 4 szabó (kézimunka), 1 késes, 1 fiatal vil-lanszerelő, 2 asztalos, 1 kádár, 1 bogtár, 1 csiz-madia.

— **Véres szomszédháború.** Tegnap éjszaka vé-res szomszédháború játszódott le Forráskuton. O c s k ó István és M ó r a János forráskuti gaz-dálkodók már régebb idő óta rossz viszonyban voltak egymással. Tegnap ismét szóváltás tá-madt közöttük, amely később annyira elfajult, hogy Móra baltát ragadott és azzal Ocskót fej-bevágta. Ocskó összeesett, a mentők a sebészeti klinikára szállították.

MAKÓI HIREK

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötött: Sembery Imre Miklós Schill Gabriellával. Elhaltak: Panyor Istvánné Lévai Terézia 59 éves (Iskola-ucca 23.), Tóth László 20 éves (Püspöktele), kórházban, özv. Igaz Jánosné Szóke Anna 83 éves (Kigyó-ucca 7.), Rácz István 19 hónapos (Üstökös-ucca 4.) kórház-ban, Tóth István 75 éves (Bercsényi-ucca 43.). Má-gori József 83 éves korában (Nádasdy-ucca 13.).

Rendőri hír. A görögkatolikus temető csősze feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik az elmúlt napokban a sírokon levő tu-jafákról tuját szedték. A nyomozás megindult.

Nem kell a vöröshagyma. A szerdai hetipiacon a szindikátus bevásárlói beszüntették a vöröshagy-ma vásárlását. A beszüntetés okaira nézve a szin-dikátusnál azt a választ kaptuk, hogy a külföldi piacokon ezidő szerint nem lehet elhelyezni vörös-hagymát. A szindikátus ajánlataira napok óta egyetlen megrendelés sem érkezett. A fokhagyma iránti kereslet fokozódott s a prima árúért 42 pen-gőt is fizettek. A kilátások etekintetben változat-lanul igen jók s a kertészek között változat-hagyma árának még emelkedni kell.

A szerdai hetipiacon az árak így alakultak: Bu-za 15 pengő, árpa 13.20, zab 12.50, morzolt kuko-rica 8.30—8.50, csöves kukorica 7 pengő. A barom-fipiacon a tyúk kilójáért 85 fillért, a csirkéért 80 fillért, a libaért 75—80 fillért, a kacsaért 75—80 fillért, a pulykáért 50—60 fillért, a gyöngyöszért 1 pengő—1.10. Igen nagy volt a szalmapiac forgalma. Jó kocsis szalmaért 9 pengőt, izékért 10 pengőt, ko-csiderék morzolt csutkáért 6 pengőt fizettek. Nagy volt az érdeklődés a makói piac szokásos őszi új-donsága, a sülttök iránt. Különkiat 2 fillért fizet-tek érte.

Színház és Művészet

HETI MŰSOR:

Csütörtökön délután: Szeressen kedves. Fillé-res helyárák.

Csütörtök este: Tabáni orgonák. Operettujdon-ság. Premierbérlet 10.

Pénteken este: Tabáni orgonák. Operettujdon-ság másodikszor. A. bérlet 7.

Szombaton délután: III. Richárd. Ifjusági elő-adás. Filléres helyárák.

Szombaton este: Tabáni orgonák. Operettujdon-ság harmadszor. Bérletiszünet.

Vasárnap délután: Vadvirág. Délutáni bérlet. Mérsékelt helyárák.

Vasárnap este: Tabáni orgonák. Bérletiszünet.

Hétfőn este: Sevillei borbély. Svéd Sándor, Szé-kely Mihály, Szabó Ilonka, Rössler Ede fellépté-vel. Felmelt helyárák.

Kedden délután: Szeressen kedves. Filléres hely-árák.

Kedden este: Tabáni orgonák.

Szánthó Enid dal- és áriaesije

A magyar tehetségek bécsi galériájából a sze-gedi pódiumon üdvözölhettük Szánthó Enidet is, miután már a Staatsoper egyik kedvencévé avanzsált és a finyás bécsi közönség tapsal dé-delgetett egyik favoritja lett. Méltó társa Anday Piroskának.

Finoman és kedvesen, szinte alázatosan áll hallgatói elé ez a fiatal karcsu művész. A meg-lepetés moraja futja át a termet, ahogy mélyen zengő, dus és terjedelmes altja felzug. Mert zeng és zug ez a hang, mint a gordonka, amelyet mes-ter vonója tart ígézetben: egyike azon organumok-nak, amelyeknek éppen ritkaságuk miatt nagy az értékük.

Még nincs a technika tetőfokán, de még nem juthatott ifjuságánál fogva sem odaig. Mégis le-nyüggőző, lebilincselő, amint egészen feloldódva ér-zéseiben, szép hangjával szeliden fonja át H á n -del izsenijét. Nem elementáris és kirobbanó szem-védéllyel, hanem lágyan, álmodozóan. Ugyanolyan szép, tiszta, kiegyensúlyozott a hangja a magas-ságban, mint a mélységben. Nincs törés, nincs el-halványulás. Ebből a hangból még százezertől több fog kiteljesedni, mint amennyiért már szerdai hang-versenyén is elragadtatással ünnepeztük.

Nagy kultúra, bájos előadás, a dalok formáinak előkelő mértéke, mind finoman érvényesült elő-adásában és Schubert mélabus dalaival Brahm's tragikus profeciáival, az énekesnő ideális adottságaival mélyen megrendítő hatást idézett fel. Mahler két drámai művét, Richard Straus elegikus dalait, Hubay bánattal átita-tott és Zádor két művészi munkáját annyi lélek-ke, oly bársúlyos melegséggel énekelte, hogy szin-te áthangszerelte az egész izgalmasan figyelő hall-gatótságot dalainak érzésbeli regiszterére.

Nem hálás az egyvonalu pesszimista költészet, különösen dalban és hangverseny-pódiumon vesze-delmes. Nagy művészeknek kell lennie, akinél nem vész ez a szomorú hangulat hidegségbe. De Szán-thó Enid az elégiának is megtalálta sokféle szin-skáláját, az igaz művész örök hevülését öntötte da-laiba és a bánatban is megérezte a művészi szép-ben fellelhető örök vigaszt.

Műsorában nagy tetszést aratott egy ária a Gio-condából, valamint a Sámson és Delila ismert áriája.

Hangversenyét elragadtatással tapsolta végig a közönség, amely melegen szívébe zárta ezt az új magyar csillagot, akit mindég örömmel visszavár. A kíséretet dr. Herz Ottó látta el. Az ő művésze-tét is nagyrabecsüléssel honorálta a sűrűn fel-hangzó tapsvihar.

l. v.

A nemzetközi exlibris kiállításról legutóbb már beszámoltunk. Ezúttal csak Cs. Sebestyén Károly érdekes exlibriseire, Devics és Gál ügyes megoldásu munkáira térünk ki, mint a szegedi gra-fikusok igen figyelemreméltó alkotásaira. A mű-épitészek közül Sebestyén Endre állított ki művészi megoldásu könyvjeleket; Back Bernát, dr. Löw Immánuel, Fichtner Sándor, dr. Erdélyi egye-temi tanár számára készült exlibrisei valóban ere-detiek felfogásban. Az érdekes gyűjteményt a megnyitás óta is állandóan nagyszámú közönség látogtja.